

Motion

1984/85: 1780

Bengt Kindbom och Börje Hörnlund

Översyn av obduktionslagen

Vid ett dödsfall inträder i regel en svår påfrestning för den eller de som står den avlidne närmast i livet. Sker dödsfallet hastigt genom en akut sjukdom eller på grund av ett olycksfall medför det ofta en svår chock för de anhöriga. Sorgearbetet är svårt för dem som har att stödja och hjälpa anhöriga. Mitt i denna situation kan då en förfrågan eller ett besked om att den avlidne skall obduceras komma som en ytterligare påfrestning. Många har kanske inte någon gång reflekterat över vad som döljer sig bakom ordet obduktion.

Grunden för när obduktion skall utföras finns i obduktionslagen (1975: 191). Till detta kommer socialstyrelsens författningar, folkbokföringens regler om utfärdande av dödsbevis, föreskrifter och anvisningar för polisväsendet m. fl. regler.

Antalet obduktioner uppgick 1982 till 36 422. Av dessa hänförde sig 12 626 till obduktioner enligt rättsmedicinska grunder och 23 796 till kliniska obduktioner. Antalet döda samma år utgjorde 90 666 vilket innebär att obduktion förekom i ca 40 % av fallen. Det kan finnas skäl att utvärdera om antalet obduktioner står i rimligt förhållande till de intentioner som låg bakom 1975 års obduktionslag. Är alla dessa obduktioner verkligen nödvändiga?

Vilket krav skall ställas på medgivande från den enskilde eller dennes anhöriga? Räcker det med nuvarande regler att den avlidne eller en nära anhörig till denne har uttalat sig mot obduktion, eller borde i stället tillstånd inhämtas?

I vilken omfattning kan obduktioner enligt rättsmedicinska former begränsas i de fall inte misstanke om brott föreligger?

Med hänsyn till utvecklingen som varit och den tid som gått sedan nu gällande obduktionslag antogs bör en utvärdering av lagens tillämpning göras. Det handlar om respekt för en avliden människa och för de anhöriga. Ett inträffat dödsfall kan inte i hälften av fallen betraktas som något onaturligt och den sannolika dödsorsaken så osäker att obduktion behöver företas.

Med hänvisning till vad som sagts ovan hemställs

att riksdagen hos regeringen begär en utvärdering och översyn av obduktionslagstiftningen.

Stockholm den 25 januari 1985

BENGT KINDBOM (c)

BÖRJE HÖRNLUND (c)